

Samenvatting van het advies van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming inzake het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten (Herschikking) en het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 207/2009 van de Raad inzake het Gemeenschapsmerk

(De volledige tekst van dit advies is beschikbaar in de Engelse, Franse en Duitse taal op de website van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming: <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/11)

1. Inleiding

1.1. Raadpleging van de EDPS

1. Op 27 maart 2013 heeft de Commissie twee wetgevingsvoorstellen vastgesteld op het gebied van handelsmerken: een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten (Herschikking) ⁽¹⁾ en een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 207/2009 van de Raad inzake het Gemeenschapsmerk ⁽²⁾ (hierna gezamenlijk aan te duiden als „de voorstellen”). Deze voorstellen zijn op dezelfde datum naar de EDPS gezonden.

2. De EDPS neemt er nota van dat het voornaamste doel van deze voorstellen erin bestaat, alle aspecten van het materiële merkenrecht, evenals de procedureregels binnen de EU, verder te harmoniseren. Hoewel deze voorstellen op het eerste gezicht geen aanmerkelijke gevolgen lijken te hebben op het gebied van gegevensbescherming, merkt hij evenwel op dat beide instrumenten bepaalde verwerkingsactiviteiten behelzen die mogelijk consequenties hebben voor het recht van individuele personen op privacy en gegevensbescherming. De EDPS betreurt het dan ook dat hij voorafgaand aan de vaststelling van deze voorstellen niet informeel is geraadpleegd.

3. Ingevolge artikel 28, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001 wil de EDPS in het hiernavolgende enkele specifieke punten onder de aandacht brengen die van belang zijn vanuit het oogpunt van de gegevensbescherming. De EDPS raadt aan om in de preambule van beide voorstellen een verwijzing op te nemen naar de raadpleging van de EDPS.

1.2. Algemene achtergrond

4. Het doel van de voorgestelde richtlijn is verdere harmonisatie van de materiële regelgeving op het gebied van handelsmerken binnen de EU — alsmede verduidelijking van de aan een handelsmerk verbonden rechten en de toepasselijke regels voor collectieve merken — en procedurele aspecten zoals inschrijving, taksen en procedures aangaande oppositie, vervallen- of nietigverklaring. De richtlijn bevat ook bepalingen ter verbetering van de administratieve samenwerking van nationale centrale diensten voor intellectuele eigendom onderling en met het Agentschap voor merken, tekeningen en modellen van de Europese Unie (artikelen 52 en 53).

5. De voorgestelde verordening wijzigt het huidige regelgevingskader voor het Gemeenschapsmerk, zoals uiteengezet in Verordening (EG) nr. 207/2009. Het Harmonisatiebureau voor de interne markt („BHIM”) krijgt de nieuwe naam „Agentschap voor merken, tekeningen en modellen van de Europese Unie” („het agentschap”). De voorgestelde verordening verduidelijkt de materiële en procedurele regelgeving die van toepassing is op het Gemeenschapsmerk. De verordening voorziet in de instelling door het agentschap van een register en een elektronische gegevensbank (artikel 87). De verordening verduidelijkt daarnaast de rol en taken van het agentschap, met name op het terrein van de samenwerking met de nationale centrale diensten voor intellectuele eigendom in de EU (artikel 123).

3. Conclusies

27. Hoewel deze voorstellen draaien om de harmonisatie van het materiële merkenrecht en de procedureregels binnen de EU en, op het eerste gezicht, geen aanmerkelijke gevolgen lijken te hebben op het gebied van de gegevensbescherming, behelzen ze echter wel bepaalde verwerkingsactiviteiten die mogelijk consequenties hebben voor het recht van individuele personen op privacy en gegevensbescherming.

28. De EDPS beklemtoont dat de centrale diensten voor intellectuele eigendom van de lidstaten en het agentschap bij het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens in het kader van de vervulling van hun taken, de toepasselijke gegevensbeschermingswetgeving, en in het bijzonder de nationale wetten tot uitvoering van Richtlijn 95/46/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001, in acht moeten nemen.

⁽¹⁾ COM(2013) 162 definitief.

⁽²⁾ COM(2013) 161 definitief.

29. Ten aanzien van de voorgestelde richtlijn beveelt de EDPS aan:
- een materiële bepaling op te nemen waarin wordt onderstreept dat verwerking van persoonsgegevens door nationale diensten voor intellectuele eigendom moet plaatsvinden met inachtneming van de toepasselijke gegevensbeschermingswetgeving, in het bijzonder nationale wetten tot uitvoering van Richtlijn 95/46/EG, en in een overweging te verwijzen naar de voorgestelde Algemene verordening gegevensbescherming;
 - in een materiële bepaling te benadrukken dat verwerking van persoonsgegevens door het agentschap in het kader van de samenwerking tussen nationale diensten en het agentschap, plaatsvindt met inachtneming van de regels die zijn vastgesteld in Verordening (EG) nr. 45/2001;
 - in een materiële bepaling duidelijk aan te geven of ten behoeve van de gemeenschappelijke of onderling verbonden gegevensbanken waarin artikel 52 en overweging 37 voorzien, persoonsgegevens zullen worden verwerkt, het toepassingsgebied en de doelen van deze gegevensbanken te omschrijven, en in het bijzonder om per gegevensbank en portaal-site te vermelden of deze naast de oorspronkelijke doelen ook neven-doelen hebben, en zo ja, wat de rechtsgrondslag van deze neven-doelen is;
 - in een materiële bepaling duidelijk vast te stellen wat de regels zijn voor de uitwisseling van informatie via de gemeenschappelijke of onderling verbonden gegevensbanken en portaal-sites, met name door te bepalen wie de geautoriseerde ontvangers van persoonsgegevens zijn, om welke typen gegevens het gaat, wat het doel van dergelijke uitwisselingen is en hoe lang de gegevens in die IT-systemen mogen worden bewaard.
30. Ten aanzien van de voorgestelde verordening beveelt de EDPS aan:
- de regels voor de verwerking van persoonsgegevens in het register en de elektronische gegevensbank uiteen te zetten in een materiële bepaling van het voorstel, en niet in gedelegeerde handelingen;
 - een materiële bepaling op te nemen waarin wordt gespecificeerd welke soorten persoonsgegevens in het register en in de elektronische gegevensbank zullen worden verwerkt, wat het doel van de gegevensverwerking is, de categorieën ontvangers die toegang krijgen tot de gegevens (waarbij dient te worden gespecificeerd om welke gegevens het gaat), de bewaartermijn(en) en de regels ten aanzien van de informatievoorziening aan de betrokkenen en de uitoefening van hun rechten;
 - in artikel 123 quater duidelijk te vermelden of tussen het agentschap en de nationale diensten ook persoonsgegevens worden uitgewisseld, en zo ja, welke. In de voorgestelde verordening dient ook te worden vermeld i) dat de uitwisseling van persoonsgegevens tussen het agentschap en nationale diensten moet plaatsvinden met inachtneming van de toepasselijke gegevensbeschermingswetgeving, en in het bijzonder Verordening (EG) nr. 45/2001 waar het gegevensverwerking door het agentschap betreft, en van Richtlijn 95/46/EG waar het nationale diensten betreft; ii) wat het doel van dergelijke uitwisselingen is, of de gegevensbanken en portaal-sites naast hun oorspronkelijke doel nog neven-doelen hebben en zo ja, wat de rechtsgrondslag van deze neven-doelen is, en iii) welke soorten gegevens worden uitgewisseld, wie de geautoriseerde ontvangers van de gegevens zijn, en hoe lang de gegevens in deze IT-systemen mogen worden bewaard;
 - de noodzaak en evenredigheid van het vrijgeven van persoonsgegevens in het kader van de openbaarmaking van informatie uit de elektronische gegevensbank te beoordelen. Indien de wetgevers de intentie hebben persoonsgegevens uitsluitend voor zorgvuldig afgewogen doelen ter beschikking te stellen, beveelt de EDPS aan daartoe expliciete bepalingen op te nemen in de voorgestelde verordening. In ieder geval dient in een materiële bepaling te worden vermeld welke soort persoonsgegevens openbaar mag worden gemaakt en voor welk(e) doeleinde(n).
 - in een materiële bepaling duidelijk aan te geven of de wijze van samenwerken ook de publicatie van gerechtelijke uitspraken met betrekking tot handelsmerken zou inhouden. Zo ja, dan dient in deze materiële bepaling te worden vastgelegd onder welke voorwaarden gerechtelijke uitspraken openbaar mogen worden gemaakt. In dit verband beveelt de EDPS aan de openbaarmaking van arresten op het internet door het Agentschap en/of nationale centrale diensten voor intellectuele eigendom te laten plaatsvinden op voorwaarde dat de indexering van arresten (en de daarin aanwezige persoonsgegevens) door externe internetzoekmachines technisch onmogelijk wordt gemaakt, of anders te overwegen om de arresten eerst te anonimiseren.

Gedaan te Brussel, 11 juli 2013.

Giovanni BUTTARELLI

Europese adjunct-toezichthouder voor gegevensbescherming